

Betydningen af Nordisk Sommeruniversitet (NSU) for udvikling af kønsforskningen i Norden

Nordisk Sommeruniversitet var af helt central betydning for udviklingen af kvinde- og kønsforskningen i Norden. Det nye fokus på køn – i DK og Norge fra 1970 og frem, i Sverige (med Grupp 8) er par år tidligere – startede som en social bevægelse, organiseret i kvindegupper med brede politiske mål, bl.a. under parolen ”det private er politisk”. Det var gennem NSU denne bevægelse kom ind på universiteterne, hvor den (efter endnu nogle år) blev udmøntet som nordiske, nationale og lokale centre for kvinde- og kønsforskning, i nordiske og nationale kønsforskningstidsskrifter mv.

Det hele startede på NSUs sommersession i Jyväskylä sommeren 1971 – ikke som en planlagt studiekreds, men i ad hoc organiserede diskussionsgrupper ude på græsset i pauserne mellem de programsatte sessioner. Også i NSU startede kønsforskningen således som græsrodsinitiativ, der imidlertid – takket været NSUs demokratiske struktur med indbygget åbenhed for nye ideer og strømninger – snart blev fulgt op af en programsat studiekreds med den tidspypiske titel: ”Kvindeundertrykkelsens specifikke karakter under kapitalismen”. Samarbejdet omkring dette initiativ, på tværs af de nordiske lande, gav anledning til diverse forberedende seminarer med bred nordisk deltagelse, hvor materiale til de kommende studiekredse (med start forår 1973) blev produceret.

Det første kompendium, som lå klar i januar 1973, bestod fra ende til anden af helt nye bidrag, skrevet til lejligheden. Den eksisterende litteratur var for spredt og sparsom; vi var nødt til at lave det hele selv. Samtidig blev også solide faglige forbindelser grundlagt, på tværs af en række nordiske universitetsmiljøer. Kompendiet fra 1973 blev snart fulgt op af en rigtig bog, stadig skrevet af os selv, men nu med udvidede og reviderede bidrag (Signe Arnfred og Karen Syberg (red) 1974: *Kvindesituation og kvindebevægelse under kapitalismen*).

Kvindekredsen, som den blev kaldt, gik sin sejrsgang i NSU i endnu et par sæsoner, før navlestrengen til NSU blev kappet over; de respektive kønsfaglige miljøer var nu blevet stærke nok til at stå på egne ben, dels i tværfaglige sammenhænge, og dels internt i fagene: sociologi, statskundskab, litteratur, historie, billedkunst osv.

Det er rimeligt at antage, at det faktum, at nordisk kønsforskning stadig, til denne dag, har et særligt præg – og at vi ikke restløst er blevet et halehæng til angelsaksisk forskning, jvf Bente Rosenbeck et al (eds) 1998: *Is there a Nordic Feminism?* – dels skyldes den flyvende start som nordisk kønsforskning fik, takket være NSU, og dels de stadig meget aktive og tætte nordiske relationer, der i denne sammenhæng blev grundlagt.

Signe Arnfred, 4. februar 20

Signe Arnfred
Associate Professor
Centre for Gender, Power and Diversity
Institute for Society and Globalisation
Roskilde University, po box 260
DK-4000 Roskilde, Denmark

Telephone: +45 4674 2000
Direct: +45 4674 3162
Fax: +45 4674 3033
E-mail: signe@ruc.dk

Signe Arnfred
Associate Professor
Centre for Gender, Power and Diversity
Institute for Society and Globalisation
Roskilde University, po box 260
DK-4000 Roskilde, Denmark

Telephone: +45 4674 2000
Direct: +45 4674 3162

Fax: +45 4674 3033
E-mail: signe@ruc.dk